

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 245. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm6649/facsimile.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

heden og glemme Mildheden, styrkede han sig i Sværdet.

Jakob den Anden var kun paa fjette Aar, da hans Fader blev myrdet, og kun 28, da en Kanon som sprang under den uundværdige Besættning af Norburg, gjorde Ende paa hans Dage, ^{1456.} da hans ældste Son gik i sit ottende Aar. Striden med de mægtige Douglaser der opførte sig som uafhængige, er den vigtigste Begivenhed under Jakob den Andens Regjering, men hædret den ikke, thi man stjal Livet af to Grever Douglas, og den Erchie havde uden tvivl stillet Jakob ved Tronen, hvis ikke Biskoppen af Andrews, Kennedy, havde forhindret det. Jakob selv var en vægelsindet og storagtig Prinds, knap Krigsmand, mindre Konge.

I Jakob den Erchie's Mindrearrighed gik det roligt af saalænge hans Moder Maria af Geldern og Biskop Kennedy, to i det mindste verdslig forstandige Personer levede, og siden vel ei bedre men dog stillere end sædvanlig. Hans første Regjerings-Tid blev ogsaa glimrende især ved hans Formaling med den danske Kongedatter Margrete, der saa godt som forenede Rikensørne og Heltland med Niget. Beskyldningen for Indgreb i Folkets Frihed rammer ingentunde den Konge, der vel sundom brugte Munden for meget, men stedse Haanden for lidt, undtagen til at sammenkrabe Penge, Noget der vist nok er en Kongehaand uuværdigt, om end Pengene,

som her, anvendes mest til vægtsige Bøgninger. Mangel paa Mod og Kraft var hans siens synlige Brev, og hans største Kongebrev var Hengivenheden til saa mageløst et Sæt af Yndlinger, som Kokran Murerer, Roger Spillemand, Leonard Smed, Hommil Skæder og Korfan Fægte-Mester, samlede, som det synes, eller fattig Velgighed til Huus og ov. Murereren stlede boist som hans Haandværk, og bygde sig et Grevehus, men Stenene vare kjøbt for sjaalne Penge, og Kalken var lædret med Blod af Kongens Broder, Greve Jon af Mar, og det Slags Huie blive hviden gamle Kokran overlevende ogsaa sit, skønt ikke længe, paa Stigen til Galgen, hans eneste Værk som varede ham ud. Det var et Dyrer af de fornemste Hovdinger alle disse Yndlinger havde ^{1468.} Strikken at takke, og i det Samme blev Kongen fængslet, men kom dog atter paa fri Fod, og ^{1467.} dede beholdt kronen til Aaret efter hans i Skotland høit agtede og elskede Dronnings Død. Da var det at alle Landets lyblige Hovdinger gjorde Dyrer med Greven af Angus i Midten, som var og en Douglas, hvis forræderiske Anslag Jakob længe havde havt Revifer paa, men ei Mod til at straffe. Ved Forræderie til de Tronarvinger i deres Haender, gjorde skændelig hans Sikkerhed til Rosenet i Dyrerstrigen, og bare i aaden Mark Kvindskjold mod deres Konge, ei langt fra Bannak born. Genlig flyde Jakob, saajart nogle

af hans tro Høddinger vare faldne, styrkede med Helsen, og endte sit Liv tæt ved Hannakborn i et Møllehus, endte det saa, at Harmø kvæler Taaren, thi det Uhyre af en Præst for hvem han skriftede, jog ham Døden i Bryllet.

Jakob den Fjerde gik i sit sextende Aar, da hans Fader blev myrdet og denne Gang undgik da Skotland de Forvirringer der flød af Kronarvingens Mindrearrighed, og fik strax en Konge, der som Ridder betragtet, ei havde sin Mage i hele Europa, og havde virkelig Mand nok til at behandle Statsstyrelsen som et Ridderespil til hele Folkets Beundring og Tilfredsbed. Intet Dyrer rystede hans Trone, intet Skotteblod besudlede hans Sværd, men Fader-Blodet, som han tillod at flyde paa sin Kappe, og ubfrævede ei af Dyrerernes Haand, brændte ham mangengang dybt i Sjælen, og laae virkelig tildeels paa hans Hoved. Fem og Tyve Aar varede hans glimtende Regjering, under hvilken Skotland først kom i virkelig Besiddelse af Syder-Verne, og fremviiste som en Sjældenhed, vel ingen Flaade, men dog et dengang mageløst Admiralskib, Store Michel, og imellem flere bjærve Vikinger, en adel Vølge-Ridder, Anders Wood fra Bargs, men nu indlod han sig i en usædvanlig Krig med sin Svoger, Henrik den Ottende, hvortil han forleedes af fransk Lyst og Guld. Vel blev han, ligemeget her ved Hvem, paa en sær høitidelig Maade i Kirken

